

Regulering af det samlede forbrug af bekæmpelsesmidler er, set ud fra et administrativt synspunkt, en ganske vanskelig opgave. Imidlertid peger udviklingen i forbruget og registrering af effekterne i miljøet på, at det er nødvendigt at tage hånd om anvendelsen af bekæmpelsesmidler også ud fra et mængdemæssig synspunkt.

En måde at undgå unødigt eller mindre påkrævet erhvervsmæssig anvendelse af bekæmpelsesmidler vil være kun at sprøjte, når der er konstateret forekomst af skadevoldere (behovssprøjtning) og ikke, som det i dag sker i en række tilfælde, forebyggende (plansprøjtning), hvor der i mange tilfælde ikke efterfølgende ville have været brug for sprøjtningen. Stop for plansprøjtninger forudsætter et grundigt kendskab til svampe, ukrudtsfloraen og insektfaunaen samt et godt udbygget system for udarbejdelse af prognoser og varsling. Denne viden er i dag i betydeligt omfang til disposition, og yderligere viden vil fremkomme i de kommende år i forlængelse af det store arbejde, der for øjeblikket foregår bl.a. med fastsættelse af såkaldte skadetærskler. Udnyttelsen af denne viden stiller betydelige krav til rådgivningsindsatsen, men næppe større, end hvad der kan honoreres inden for rammerne af landbrugets nuværende rådgivningsvirksomhed.

Herudover vil der formodentlig i mange tilfælde kunne opnås betydelige fordele for den vilde flora og fauna ved at udlægge sprøjtefri zoner dels langs vandløb og andre naturarealer, dels i randen af marker, hvor der således også bliver mulighed for, at nytteinsekter får bedre overlevelsesmuligheder.

I øvrigt er anvendelse af bekæmpelsesmidler nøje knyttet til hele landbrugets driftsform. Det er muligt f.eks. gennem forædlingsarbejde eller ved hensigtsmæssigt valg af sædskift at lægge vægt på driftsformer og sortvalg, der begrænser behovet for brug af bekæmpelsesmidler. Dette hensyn vil nok kunne prioriteres højere, end det tidligere har været tilfældet.

Anvendelse af alternative metoder er allerede nævnt som en foranstaltning, der kan eliminere anvendelse af visse skadelige bekæmpelsesmidler, men alternative metoder kan også bidrage til en generel begrænsning i forbruget. En særlig form for alternative metoder er biologisk bekæmpelse, der allerede med stor succes i dag anvendes i gartnerier

og muligvis fremover vil kunne finde bredere anvendelse inden for landbruget. Denne mulighed er dog nok af mere langsigtet karakter, hvor det, der for øjeblikket er brug for, er fortsat forsknings- og udviklingsarbejde.

Endelig vil der være mulighed for at begrænse anvendelsen af bekæmpelsesmidler på arealer, hvor der ikke er tale om en direkte erhvervsmæssig anvendelse, f.eks. i offentlige parker og langs veje. Der er efter min mening behov for, at man ændrer opfattelse af, i hvilket omfang der bør bruges bekæmpelsesmidler disse steder, og i hvilken grad det er nødvendigt f.eks. at fjerne ukrudt sådanne steder.

Det er ingen let opgave at anvise en enkel administrativ metode til at sikre en begrænsning i forbruget, uden at det samtidig i en række enkelte tilfælde ville kunne få urimelige konsekvenser. Derfor må begrænsning af forbruget først og fremmest ske ad frivillighedens vej og støttes af den allerede eksisterende rådgivning. For at understrege dette vil jeg i samarbejde med landbrugets organisationer søge udformet nærmere retningslinier for, hvorledes man nedbringer det samlede forbrug af bekæmpelsesmidler. Herudover vil jeg henstille til kommunerne og andre offentlige myndigheder, at de overvejer deres hidtidige anvendelse af bekæmpelsesmidler på ikke-erhvervsmæssigt dyrkede arealer og nedbringer dette mest muligt.

Det er naturligvis ikke muligt i dag at angive den begrænsning i forbruget, som kan opnås i forlængelse af de her skitserede forslag. Det er næppe realistisk at tro, at udviklingen ændrer sig væsentligt på meget kort sigt, men jeg forventer, at disse initiativer i løbet af få år kan vende udviklingen. Jeg er derfor også indstillet på at foretage en vurdering af resultaterne efter en 3-årig periode, og jeg forestiller mig, at vi til den tid bør kunne registrere enten et markant fald i forbruget af bekæmpelsesmidler eller en markant faldende tendens, så vi har sikkerhed for, at udviklingen er vendt i den rigtige retning. Hvis dette ikke er tilfældet, er det min opfattelse, at man til den tid må overveje at tage andre administrative midler i brug, f.eks. afgifter.

Udvalget har opfordret mig til at fremsætte forslag til en ændring af lov om kemiske stoffer og produkter, således at det blev muligt at anvende de penge, der opkræves i for-